

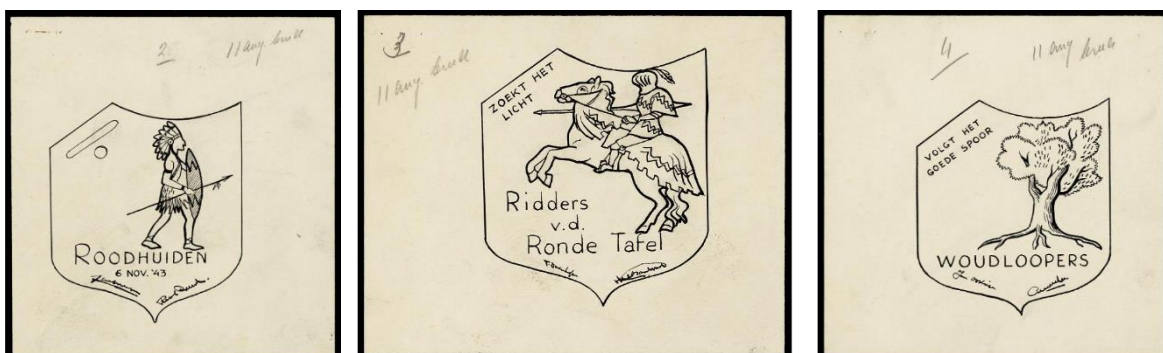
Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birmaspoortlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

Kamp Kareës, Bandung, West Java, NOI

Dit kamp bestond uit een woonwijk in het zuid-oostelijk stadsdeel van Bandoeng, begrensd door de Papandajanlaan, Tangkoeban Prahoelaan, Windoestraat, Galoengoenglaan, Halimoenlaan, Malabarlaan, Wajanglaan (achterzijde huizen) en Boerangranglaan.

Scouting

Scouting werd door de Japanners verboden, maar de Scoutinggeest kan men niet verbieden. Daarom werden andere namen voor de scouts gebruikt. In Kamp Kareës heette het bij Akela Ch. Coster Indianen, Ridders van de ronde Tafel en Woudlopers. In oktober 1943 werd begonnen met sportmiddagen. De centrale leiding berustte bij Mevrouw H. de Meyer, Akela Tilly Bout uit Cheribon en Akela Coster uit Buitenzorg. De belangstelling was zo groot dat niet minder dan 12 welpenhordes met max 32 kinderen aan de slag gingen, bij voorkeur onder leiding van personen die met Scouting bekend waren. Eind 44 hielden ze zelfs een kampvuur. Na 4 weken bij de groep werden de roodhuiden (welpen) geïnstalleerd. Na februari 1944 gingen verschillende groepen ter ziele. In januari 1944 is Akela Coster gestart met een groep verkenners, dit waren de ridders van de ronde tafel. In maart 1944 kwam een groep van 15-16 jaar de Woudlopers. Soms wel 60 man groot.

De meisjes hadden een soortgelijke organisatie, de kabouters werden zonnestraaltje genoemd, het hoofd was Mevrouw Sieburg, terwijl Mej. Bolhuis de leiding over de meisjes boven de 12 jaar had. De Zonnestraaltjes hadden een clublied. Ineke de Putter was één van de meisjes die hier lid van was en heeft de tekst altijd onthouden. Je zingt het op de wijs van een Amerikaans volksliedje:

'Wij zijn allen zonnestraaltjes, altijd vriendelijk en blij. Ben je soms bedroefd of heb je groot verdriet? Kijk dan maar naar mij. 'k Maak je wel aan 't lachen, hoor. De zon schijnt immers blij, dus weg die nare rimpels, kijk naar mij en lach, lach en wees blij!'

De Stormvogels

In het kamp werden een leidster en 14 pioniers van de Stormvogelgroep uit Buitenzorg geïnterneerd. De groep werd met enkele enthousiaste meiden aangevuld tot 20. Totdat op 8 december 1944 een groot deel van het kamp op transport werd gesteld naar Kamp Tjideng, heeft de groep vanaf 19 maart 1943 in het geheim haar opkomsten gedraaid. Cap van Oyen gaf samen met Grien Bolhuis leiding. De groep bestond uit twee rondes; de perkoetoet, een Indische vogel in een kooi en het vuurvliegje (licht in de duisternis). De Stormvogels brachten wat plezier in het kamp. Ze hielden kringgesprekken waarbij ze op zelf geborduurde zitmatten zaten, met behalve hun namen ook symbolen van de groep en rondes. De motto's van de Stormvogels waren Waarheid, Reinheid en Trouw." De taken in het kamp varieerden: ze assisteerden zieke moeders en voerden voor de kleintjes operettes uit. Zo verlichtten ze de dagen.

Na de oorlog vond een deel van de groep elkaar in Nederland terug; toen Lady Baden-Powell op bezoek kwam wachtten de Stormvogels haar op Schiphol op. De kampjaren waren vormend voor het leven, nog tientallen jaren vonden er reünies plaats. In de schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche Meisjesgilde uit 1948 staat een verslag van een kampvuur. De Indische Pionnen voeren hier hun opera de Drie Musketiërs op, die ze ook opvoerden in het Jappenkamp in Indië waar ze in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers – ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. 'Vast is de band die ons bindt'.

Nu volgt een zoetsappig stukje - naaikransjeswerk, daar behoef je geen pionier voor te zijn.. Maar dan komen de Indische pionnen met hun opera de Drie Musketiërs die ze ook opvoerden in het **Jappenkamp** in Indië waar ze in het geheim hun pioniers-opkomsten hadden. Het zijn dezelfde pioniers - ze hebben elkaar in Holland teruggevonden. „Vast is de band die ons bindt”.

Ze spelen grappig en vol animo. Kostelijk is de snurkende waard. Ik moet er om lachen en ik krijg tegelijk een prop in mijn keel als ik bedenken hoe dit spel ontstaan is in de ellende van het **Jappenkamp**. Als je dit ziet dan denk je: er zit toch wel toekomst in het pionierswerk. De Musketiërs hebben hun aanvallers doorstoken. Hiep hoy!

Indianen, Ridders van de ronde Tafel en Woudlopers

- Mw H de Meyer
- Akela Ch. Coster
- Akela Tilly Bout

Zonnestraaltje

- Mw. Sieburg
- Ineke de Putter
- Mej. Bolhuis

De leden van de Stormvogels waren:

- Crien Schilstra-Bolhuis
- Cap van Oyen Poeleman
- Neeltje Lokhorst
- Mieke Beversluis
- Ank Beversluis
- Bep Maassen
- Louise Bokslag
- Ans Burger
- Bep van Haeften
- Nannie Haring
- Johanna Heemskerk
- Anneke IJsselmuiden
- Riek van Leerdam
- Wilhelmina van Leerdam
- Ursula Nassuth
- Elisabeth Salden
- C. Wiersma
- H. Wiersma
- Rie de Wijs
- Elsje Tierie

Indische padvindsters die tijdens de Japansche bezetting in het interneringskamp clandestien een padvindstersgroep vormden, zijn met hun leidster op Schiphol bijeengekomen om Lady B. P. te verwelkomen en haar een eigengemaakte mat met hun totems aan te bieden.
Foto A. Windig

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Kareës \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Woudloopers' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

[Ridders v.d. Ronde Tafel' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

[Roodhuiden' - Het Geheugen \(delpher.nl\)](#)

[NAAM \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

Scoutingmuseum Rotterdam

De Padvindster oktober 1946

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisjesgilde, jrg 19, 1948, no 2, 1948 » 1948-02 - Pag. 10 | Delpher](#)